

TOPRAĞIN TUZU

The Salt Of The Earth

bir Wim Wenders ve Juliano Ribeiro Salgado filmi

FİLMARTI FİLM SUNAR

2015
EN İYİ BELGESEL
OSCAR ADAYI

CANNES FİLM FESTİVALI
BELİRLİ BİR BAKIŞ BÖLÜMÜ
JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

TOPRAĞIN TUZU

The Salt Of The Earth

bir Wim Wenders ve Juliano Ribeiro Salgado filmi

109 DAKİKA - FRANSA - 2014

film
ARTI

SİNOPSİS

Belgesel, yakın tarihteki uluslararası uyuşmazlıklara, açlığa ve toplu göçlere tanıklık eden dünyaca ünlü fotoğrafçı Sebastião Salgado'nun, gezegenin güzelliğini, el değmemiş toprakları, vahşi hayvan ve bitkileriyle muazzam insanlık manzaralarını keşfetme öyküsünü anlatıyor.

Fotoğrafçı Sebastião Salgado, oğlu Juliano ile çıktıkları bir seyahate, dışarıdan üçüncü bir bakış açısı olarak Wim Wenders'in de eşlik etmesini isteyince, Wenders bu seyahatleri belgesel filmi yapmaya karar verir. Belgesel, bir fotoğrafçının çalışmasını hayata geçirdiği sırada baba-oğul ilişkisine ve Salgado'nun aile yaşantısına da değinen dokunaklı bir çalışma.

WIM WENDERS İLE SÖYLEŞİ

Ne kadar zamandır Sebastiao Salgado'yu tanıyorsunuz ve onunla tanışmadan önce çalışmalarına nerede hayran kaldınız?

Sebastiao Salgado'nun çalışmalarını neredeyse 25 yıldır biliyorum. Beni derinden etkileyen iki çalışması bende uzun süredir var. Onları çerçevelettim ve o zamandan beri masamda dururlar. Bu fotoğraflardan etkilenerek, 'At Work' sergisini ziyarete gittim. O zamandan beri, onunla tanışalı beş altı sene olmasına rağmen, Sebastiao'nun çalışmalarına koşulsuz hayranlık duyuyorum.

TOPRAĞIN TUZU projesinin hayata geçmesini sağlayan şey neydi?

Onun Paris'teki ofisinde tanıştık. Stüdyosunu bana gezdirdi ve Genesis'i keşfetmiş oldum. Onun çalışmasında heyecan verici yeni çıkışlı ve uzun soluklu bir proje olacaktı. Onun işlerindeki adanmışlığa ve içinde yer almasına hayran kaldım. Tekrar karşılaştığımızda ikimizin de futboldan hoşlandığını fark ettik ve genel olarak fotoğrafçılık üzerine konuştuk. Bir gün, ona ve oğlu Juliano'ya yolculuklarında eşlik etmek isteyip istemediğimi sordu. Herhangi bir amacı olmadığını sadece dışarıdan, başka bir göze ihtiyacı olduklarını söyledi.

Juliano'yla birlikte filmin yardımcı yönetmenliğine karar verdiğinde herhangi bir sorunu çözmek gerekti mi? Çok fazla miktardaki materyaller ya da fotoğraf seçimi? Juliano babasını filme çektiği sahnelerin ötesinde başka arşiv görüntülerine baktınız mı?

En büyük sorun materyallerin fazlalığıydı. Juliano hâlihazırda babasına dünyanın pek çok yerindeki seyahatinde eşlik etmişti. Saatlerce süren belgesel görüntüleri var. Ben Sebastiao'ya en az iki işinde eşlik etmeyi planladım, Sibirya'nın kuzeyine ve Namibya'nın üzerinde balonla yapılacak uçuşa. Ama iptal etmek zorunda kaldık çünkü ben hastalandım ve yolculuk yapamadım. Bunun yerine, fotoğrafik çalışmalara odaklandım ve Paris'te birkaç görüşme yaptık.

Ama işlerinde daha çok şey fark ettim, daha çok sorum vardı. Tabi ki bolca arşiv görüntüsüne ulaşma şansım vardı.

Filmdeki varlığınız iç ısıtıcı ve mütevazî: Sebastiao Salgado ile yaptığınız görüşmelerin nerede ve ne zaman yapılacağı konusunu ve fotoğrafların seçiminde neye dikkat edeceğinizi birlikte mi tartıştınız?

İlk söyleşi sırasında kamerada görünüyorum. Ama konuşmalar ilerledikçe görünmemem gerektiğine dair hisler gelişti, bütün bu filmi Sebastiao ve onun fotoğrafları kaplamalı dedim. Bırakalım da çalışma kendini anlatsın istedim. Aklıma karanlık oda gibi bir şey kullanmak geldi; Sebastiao bir perdenin önündeydi, fotoğraflara bakarak onlar hakkında sorduğum sorulara yanıt veriyordu. Yani kamera bu ekranın arkasındaydı, fotoğraflarının içinden çekiyordu bunu da yarı saydam ayna sayesinde yapabildim. Bu da o aynı zamanda hem fotoğraflara hem de kameraya bakabiliyordu. Bence bu sahne en samimi ve seyircinin onu kendini ifade ediş şeklini ve çalışmalarını en iyi gördüğü yer. Öyle ya da böyle geleneksel söyleşi formatından kurtulmalıydık, onlardan çok az bıraktık. Ama o sahneler karanlık oda kısımları için harika bir hazırlık sahnesiydi. Fotoğrafları birlikte seçtik, filmde olan bu seçtiği fotoğrafların hikâyesi bizzat Sebastiao tarafından bana anlatıldı. Saatlerce çalıştık.

Onu fotoğraflarına yorum yaparken o zamana ve mekâna götürürken cesaretlendirdiniz mi? Brezilya altın madenleri, Sahel'deki kıtlık, Ruanda soykırımını ve dahası. Bunların büyük bir kısmı trajik görüntüler. Bunları hiç 'çok güzel' bulduğunuz için azar işittiniz mi?

Karanlık odada, Sebastiao'nun bütün fotoğraflarının üzerinden kronolojik sırayla geçtik. Bu onun için çok zordu ve kameranın arkasında bizim için de çok zordu, çünkü yolculuklarının büyük bir kısmı gerçekten rahatsız ediciyken çok az bir kısmı rahatlatıcıydı. Bir bakıma, onların ekolojik adanmışlıkları ve tropik Atlantik Ormanı'nı

Sebastiao eğer bu yerlere dönerse ve kalbinin derinliklerindeki bu iç yolculuğa çıkarsa bunun bizler için ve onun için çok ağır olabileceğini hissettik. Bazı zamanlar durduk, gördüklerim ve duyduklarımın etkisinden çıkabilmek, biraz soluklanmak için dışarı çıktım. Onun fotoğraflarının çok güzel ve çok estetik olduğuna dair eleştirilere kesinlikle katılmıyorum. Yoksulluğu ve acıyı fotoğraflarken nesneler belirli bir kıymet verirsin ve röntgenciliğe kaymaktan imtina edersin. Bu kolay bir şey değil. Kameranın önünde o insanlar iyi bir ilişki geliştirmeye ve onların koşullarının, hayatlarının içine gerçekten girebilmekle olabilir. Pek az fotoğrafçı bunu başarabiliyor. Büyük çoğunluğu bir yere gidiyor birkaç fotoğraf çekiyor ve geri dönüyor. Sebastiao böyle çalışmıyor. Fotoğrafını çekeceği insanlarla yaşayarak onların durumlarını anlıyor ve mümkün olduğunca onların hayatlarını paylaşıyor. Onlarla empati kuruyor. Bu işi insanlar için yapıyor, onların sesini duyurmak için. Hazırlıksız çekilen bir fotoğraf ya da 'belgesel' tarzdaki bir fotoğraf aynı etkiyi yaratamaz. Daha doğru olan yolu buldukça o durumu insanlara geçirirken daha ikna edici olursunuz ve çalışmanıza o kadar asalet ve çarpıcılık katarsınız. Bana kalırsa Sebastiao objektifinin önündeki insanlara hak ettikleri onuru teslim etti. Fotoğrafları kendisiyle ilgili değil bu insanlarla ilgili.

TOPRAĞIN TUZU'nu çekerken senaryodan mı çalıştınız yoksa filmin yapısı kurgu sırasında mı şekillendi?

Filmin ana hatlarını bir kâğıda öyle üstün körü karalamıştım, ama en sonunda karanlık oda kısmı kurgusal unsurlar barındırıyordu ama bütüne bakacak olursak her belgeselde olduğu gibi o an olan her şeyi kameraya almanız gerekir, önünüzde gerçekleşen hiçbir olayı kaçırmamalısınız. Özellikle bu durum ben Brezilya Vitoria'da Sebastiao ve karısı Lelia'yı filme alırken geçerliydi ya da Instituto Terra'da. Beklenmeyene hazırlıklı olmalıydım ve doğru zamanda görüntüler yakalamalıydım. Benim için bir diğer mesele de Salgadoların sıra dışı "diğer yaşamlarıyla", çalışmalarının yapısı arasında bir bağ kurmalıydım.

yeniden oluşturma çabaları bana göre Sebastiao'nun fotoğrafları kadar önemliydi. Sonunda, sanki aynı anda sonrasında tek bir filme dönüştürdüğümüz iki belgesel yapıyormuşum gibi hissettim.

Bu belgesel bir adamın portresini çiziyor ve çalışmalarını hayata döküyor. Ama aynı zamanda dokunaklı bir baba-oğul ilişkisini inceliyor. En başından beri bu ikili hikâyeyi inceleyeceğiniz belli miydi?

Evet, filmimiz çok boyutlu. Baba-oğul ilişkisi en başından beri bu işin bir parçası. Aynı zamanda bu film için bir tuzak da olabilirdi ve sanırım Salgadolar bunun olması risklerine karşı beni uyarmaya hakları vardı. Ama nihayetinde, filmin bu kısımları oldukça dokunaklıydı.

Salgado'nun en belirgin imzalarından biri onun siyah ve beyazı çok kullanması. Bunu açıkladı mı? Kendi filmlerinizde (KINGS OF THE ROAD, WINGS OF DESIRE, THE STATE OF THINGS) harika efektler kullanıyorsunuz, bu sizi yakınlaştırdı mı?

Evet, kesinlikle onun siyah-beyazı kullanımını tanımlayabilirim. Dahası kendi başıma çektiğim filmlerde de siyah beyaz kısımlar var ve bu onun fotoğraflarıyla çok uyumlu oldu. Bu noktada, söyleşimizde bu soruya değindik. Ama bunu son kurguda eklememeye karar verdik. Onun işlerinin herhangi bir ek açıklamaya gerek olmadan anlaşılacağına inanıyorum.

Fotoğrafçılık sizin ortak noktanız, siz kendiniz de bir fotoğrafçı olarak biliniyorsunuz ve filmlerinizdeki karakterlerin bir şekilde fotoğraf ve fotoğrafçılıkla bağlantısı var. Salgado sizin işlerinizi sizin onun çalışmalarınızı bildiğiniz kadar biliyor muydu?

Biz filmi çekerken Sebastiao çok fazla fotoğraf çekiyordu özellikle de ekibi. Ben de bu fotoğrafların bir kısmında görünme şerefine eriştim. Ama onun benim filmlerimi benim onun fotoğraflarını bildiğim kadar bildiğini sanmıyorum ki bu da benim bu filmi yapmamın arkasındaki nedenlerden biri. O benim filmimin nesnesi, başka bir şey değil.

Film boyunca karısı Lelia Wanick Salgado'nun onun hayatında ve çalışmalarındaki varlığı çok hissedilir. TOPRAĞIN TUZU'nu yaparken o bunun aktif bir parçası mıydı?

Onlar 50 yıldır birlikte çalışıyorlar. Lelia, Sebastiao'ya sergilerinde ve çalışmalarında ihtiyaç duyduğu gerçek enerjiyi sağlıyor ve birlikte onun en büyük fotoğraf projesinin üstesinden geldiler. Bu yüzden filmin kalbinde karısı da görünmek zorunda. Harika bir kadın, çok güçlü, ileri görüşlü, dürüst, hayranlık uyandırıcı. Ve çok komik. Salgadolar bir hayli gülüyorlar!

Filmin son kısmı beklenmedik bir yolculuk, aynı zamanda çok samimi ve güçlü bir ekolojiye sahip. Salgado ailesinin Brezilya'da Aimores'teki aile çiftliğine dönüşü. Nefes kesici bir manzaranın ormansızlaştırıldığını ve Salgadoların iki milyon ağacı yeniden dikmeye çalıştıkları inanılmaz risk alışını görüyoruz. En dramatik insani çatışmaların fotoğrafçısı olan Salgado için bir insan ve bir fotoğrafçı için buna mutlu son diyebilir miyiz?

En başından beri Salgadoların fotoğrafçılıktan başka bir hayatları olduğunu dikkate almalydık, onlar kendilerini ekolojiye adanmışlar. Bu yüzden iki hikâyeye birden anlatmam gerektiğini biliyordum. Ruanda'daki sefalet ve yoksulluğa tanık olup döndüğü son seferin ardından ve yaşadığı dayanılmaz şeylerden sonra anlatmaya çalıştığım hikâyelerden biri olan Brezilya'daki ormansızlaştırma programına karşı yaptıkları şeylerin mucizevi bir şekilde başarıya ulaşması Sebastiao için mutlu son olarak nitelendirilebilir. O sadece en son işi Genesis'i doğaya adamadı aynı zamanda doğa onun insanlığa olan inancını kaybetmemesini sağlayan şeydi.

WIM WENDERS'İN BİYOGRAFİSİ

Wim Wenerds 1945 yılında Düsseldorf'ta doğdu. İki sene tıp ve felsefe okuduktan ve 1 sene ressam olarak Paris'te kaldıktan sonra 1967'den 1970 yılına kadar Münih'te Televizyon ve Sinema Üniversitesi'nde okudu.

1970'lerde "Yeni Alman Sineması" döneminden doğan en önemli kişilerden biri olarak, 1971'de kurulan Alman film dağıtıcısı Filmverlag der Autoren'in kurucu üyesiydi ve 1975 yılında Berlin'de kendi yapım şirketi olan Road Movies'i kurdu. Atmosferik auterur filmleri yönetmenliğinin yanı sıra, Wenders fotoğrafçılık temalarını kullanarak kendisine ait ıssız manzaraların dokunaklı görüntülerini hafıza, zaman ve akım temalarıyla bağdaştırır. Kendi oluşturduğu "Pictures from the surface of the Earth" ve "Places, strange and quiet" fotoğraf serileri dünya çapında müzelerde ve sanat enstitülerinde sergilenmektedir. Wim Wenders deneme ve fotoğraflardan oluşan çok sayıda kitap yayınlamıştır.

Wim Wenders, 1984 yılında Berlin Sanat Akademisi'nin üyesi oldu. Paris Sorbonne Üniversitesi'nde (1989), Fribourg Üniversitesi Teoloji Fakültesi'nde (1995), Louvain Üniversitesi'nde (2005) ve Katanya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde (2010) fahri doktorluk unvanı aldı. Avrupa Film Akademisi'nin kurucu üyesi ve başkanıdır aynı zamanda Pour le Merite bölümünün bir üyesidir. Şu an Hamburg Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde profesör olarak sinema dersleri veriyor. Wim Wenders Mary Zournazi ile birlikte yazdığı "Inventing Peace" kitabı I.B. Tauris, Londra'dan yayınlanmıştır.

Wenders şu an James Franco, Charlotte Gainsbourg ve Rachel McAdams'ın oynadığı 3D uzun filmi EVERYTHING WILL BE FINE filminin post prodüksiyonunu yapıyor.

Fotoğrafçı olan karısı Donata Wenders'le birlikte Berlin'de yaşıyor.

WIM WENDERS'İN FİLMOGRAFİSİ

UZUN FİMLER VE BELGESELLER

2011 Pina (3D)	1989 Notebook on Cities and Clothes
2008 Palermo'da Yüzleşme	1987 Arzunun Kanatları
2005 Kapımı Çalma Sakın	1985 Tokyo-Ga
2004 Bolluk Ülkesi	1984 Paris, Texas
2003 Bir Adamın Ruhunu	1982 Hammett
2002 Ode to Cologne	1981 L'État des choses
2000 Sırlar Oteli	1980 Nick's Film – Lighting over Water
1998 Buena Vista Social Club	1977 Amerikalı Arkadaş
1997 Şiddetin Sonu	1976 Zamanın Akışında
1996 A Trick of the Light	1975 Yanlış Hareket
1995 Bulutların Ötesinde (Michelangelo Antonioni ile)	1973 Alice Kentlerde
1994 Lizbon Hikayesi	1972 The Scarlet Letter
1993 Faraway, So Close !	1971 Kalecinin Gol Anındaki Endişesi
1991 Dünyanın Sonuna Kadar	1970 Summer in the City

SEBASTIÃO SALGADO'NUN BİYOGRAFİSİ

Sebastião Salgado, 8 Şubat 1944 tarihinde Aimores, Minas Gerais Brezilya'da doğdu. Şu anda ise Fransa'nın Paris şehrinde yaşıyor. Hayatının önceki dönemlerinde iktisatçı olarak çalışan Salgado 1973 yılında Paris'te profesyonel olarak fotoğrafçılık kariyerine Sygma, Gamma, ve Magnum Fotoğraf'ta başladı, Salgado ve Lelia Wannick birlikte Amazonas Images'i kurdukları 1994 yılına kadarda buralarda devam etti.

Salgado fotoğraf projesi için 100'ün üzerinde ülkeye yolculuk yaptı. Bu çalışmaların çoğunluğu pek çok basılı yayında yer alırken Öteki Amerika, Sahel-l'Homme Detresse (1986), An Uncertain Grace (1990), İşçiler (1993), Terra (1997), Göçler ve Portreler (2000), ve Afrika(2007) kitapları da yayınlandı.

Düzenlediği sergilerle tüm dünyadaki önemli müzeler ve galerilerde çalışmalarını insanlarla buluşturmaktadır.

2004 yılında Salgado Genesis projesine başlayarak doğanın kusursuz yüzünü ve insanlığı göstermeyi amaçladı. Genesis vahşi yaşam fotoğrafları ve dünyadaki eşsiz manzaralardan oluşuyor aynı zamanda atalarının gelenekleri ve kültürüyle yaşayan insan topluluklarını da içeriyor. Bu çalışmanın ana gövdesi insanın kendini doğa içerisinde yeniden keşfetme potansiyelini ortaya koymak için tasarlandı.

İki kitap halindeki Genesis 2013 Bahar döneminde TASCHEN tarafından basıldı ve altı dilde uluslararası dağıtımı gerçekleştirildi. Aynı zamanda, Genesis gezici sergisi daha çok insana ulaşmak için başlatıldı.

1990'lardan beri Salgado ve Leila Brezilya'daki Atlantik Ormanlarının yeniden ağaçlandırılması için çalışıyorlar. 1998 yılında bu bölgenin doğa koruma alanına dönüştürülmesini sağlamış oldular ve çevreci Sivil Toplum Kuruluşu olan Terra Enstitüsü'nü kurarak kendilerini yeniden ağaçlandırma, koruma ve eğitim konularına adanıldılar.

2012 yılında Salgado ve Leila UNESCO Brezilya'dan ve Rio de Janeiro Belediyesi'nden ödül kazandılar. Aynı zamanda Dünya Doğayı Koruma Vakfı'ndan "Personalidade Ambiental" ödülü kazandılar. Bu ödüller Terra Enstitüsü'nde yaptıkları çalışmalardan ötürü verildi.

Salgado, fotoğrafçılıktaki başarısı üzerine de çok önemli fotoğraf ödülleri kazandı. Ayrıca Salgado UNICEF'in İyi Niyet Elçisi ve Amerika Sinema Sanatları ve Bilimleri Akademisi'nin onur üyesi.

EKİP

Yönetmen	Wim Wenders Juliano Ribeiro Salgado
Senaryo	Juliano Ribeiro Salgado Wim Wenders
Görüntü Yönetmei	David Rosier Hugo Barbier Juliano Ribeiro Salgado
Ses	Régis Muller
Kurgu	Maxine Goedicke Rob Myers
Müzik	Laurent Petitgand
Ana Yapımcı	Wim Wenders
Yapımcı	David Rosier
Ortak Yapım	Amazonas images Solares delle arti
Yapım Amiri	David Rosier

Katkılarıyla La Région-Ile-de-France

Katkılarıyla Les Amis de la Maison Européenne de la Photographie

film
art

©Sebastião Salgado ©Donata Wenders ©Sara Rangel